
Een in zwart
uitgevoerde folder.

„Deze diplomatenkoffer
maakt foto's”, staat er op.
„Geruisloos. Onzichtbaar.
Automatisch. Prima
geschikt voor
spionage-doeleinden.”
Er staat een plaatje bij. De
camera is op efficiënte
wijze en onopvallend in de
koffer aangebracht. Nog
niet zo bijster lang geleden
zag men dit soort verfijnde
apparatuur louter in
James Bond-films maar
tegenwoordig ligt het open
en bloot in sommige
etalages. En niet alleen
fotograferende
diplomatenkoffers.

Er is méér. Bijvoorbeeld
een geavanceerde
peilzenderinstallatie om
auto's op kilometers
afstand te kunnen volgen,
telefoons die niet zijn af te
luisteren en verbluffend
ingenieuze
leugendetectors die de
ondervraagde ongemerkt
diens mond voorbij doen
praten, zonder dat er
injecties met
waarheidsserum aan te pas
hoeven te komen.
En wat te denken van
anti-klimpasta's om
inbrekers het klauteren in
de regenpijp te beletten of
paniekkoffers, die mensen
de stuipen op het lijf

moeten jagen, opdat de
boef de onbewaakte poet
kan grijpen. Om kennis te
nemen van kogelwerend
hout, infrarood-kanonnen
of sabotage-veilige
trilcontacten is men niet
langer op spionage-romans
aangewezen. Deze
noviteiten zijn allemaal
werkelijkheid geworden
en zelfs uit voorraad
leverbaar. Tafelaanstekers
met ingebouwd zendertje
en heimelijk
fotograferende
polshorloges al net zo.

Waar zijn de tijden
gebleven dat men zijn
spullen bewaakte door ze

in een oude sok onder de
vloer of in een nis van de
muur te stoppen? Anno
1982 heeft de aan de
ketting liggende keeshond,
die altijd zo in tel was
omdat hij bij het minste
geluid al luid keffend
aansloeg, afgedaan. Is
verdrongen door
computergestuurde en
peperdure
bewakingsystemen.

Borden met opschriften als
„wacht u voor de hond”
maken allengs meer plaats
voor borden die mededelen
dat „camera's over uw en
onze eigendommen
waken.”

Door
Sjak Jansen

EXTRA
EXTRA
EXTRA
EXTRA

De
zakenman
als
James Bond

• Dick Offringa bij de in diplomatenkoffers met dubbele bodem verpakte afliuisterapparatuur. "Wat de klant ermee doet, is niet mijn zorg."

Foto: Laak Gosewehr

De bewakingsindustrie is in ons land en daarbuiten druk bezig een enorme vlucht te nemen. Jaarlijks gaat er alleen al in elektronische systemen 150 miljoen gulden om. Het aantal verkochte alarminstallaties wordt geschat op honderdduizend.

In een tijdsbestek van nog geen tien jaar is het aantal Nederlandse bedrijven op het gebied van security uitgegroeid van honderd naar ruim zehonderd met in totaal meer dan twintigduizend arbeidsplaatsen. In de beveiligingsbranche is zelfs sprake van wildgroei. Schuldig daaraan is in hoofdzaak onze wet op de weerkorpsen, die uit 1937 stamt en zeën van ruimte laat.

„Big Brother is watching you”, de kreet die George Orwell slaakte in zijn bestseller '1984', is inmiddels „big business” geworden. Het is een groot gat in de markt gebleken. Een markt waarin volop muziek zit en die nog tal van nieuwe geluiden laat horen.

Eén van die geluiden is afliu-sterapparatuur. Drie bedrijven in Nederland hebben zich daar intussen op toegelegd. Het Arnhemse Spyttech BV is er één van. Het bedrijf is gevestigd in de huiskamer van Ronald de Groot, een 27-jarige Arnhemmer die bezielde zegt te zijn van de zonderlinge nering die hij bedrijft. Over enkele maanden verschijnt van zijn hand een boek getiteld: „U wordt afge- luisterd”.

CIA

Als jongetje van twaalf schiep hij er al behagen in het televisietoestel van zijn ouders te storen. Hij deed dat met een provisorisch zendertje. Telkens als zijn vader uit de luis stoel was opgerezen om te kijken wat er aan het toestel mankeerde, schakelde Ronald het stoorzendertje uit,

totdat zijn vader weer onderuit was gezakt.

Veel van de accessoires die De Groot verkoopt, ontwikkelt hij dan ook zelf. „Eigenlijk maak ik ze na”, bekent hij.

„Alles wat ik verkoop is tien jaar geleden door de CIA (Amerikaanse inlichtingendienst) uitgevonden en in de loop der jaren via Japan hier terechtgekomen. Ik voeg daar wat aardigheidjes aan toe, maar in feite maak ik het na”, aldus De Groot.

Met de nodige verve presenteert hij het nieuwste snuffe op zijn gebied: een hypergevoelig afliu-sterapparaat dat werkt met laserstralen. Het is een beangstigend stukje techniek. Openschijnlijk is het een gewone camera, maar wanneer je het op een statief zet en richt op een raam, waarachter gepraat wordt, dan kun je elke flard van het gesprek opvangen. Zelfs op vijf kilometer afstand lukt dat, aldus De Groot. Een foto-gevoelige cel in de laserstraal reageert op de trillingen van het stemritme op de ruit en de laserstraal weerkaatst dat.

Ofschoon de prijs van dit apparaat niet misselijk is (vijftigduizend gulden) is er volgens De Groot een niet te onderschatten voor. Hetzelfde geldt voor bovengenoemde fotograferende koffertjes,

waarvan de aanschaf al evenzeer in de papieren loopt.

Topgeheimen

Interessant is dan ook de vraag wat iemand ertoe beweegt om aan dergelijke apparatuur zoveel geld uit te geven. Is het louter om topgeheimen te ontfutselen? Is het om de vijand te schaken? De Groot schudt het hoofd. Menige ja-loerse echtgenoot, zo weet hij, trekt zulk een bedrag graag uit om aan de weet te komen wat vrouwlief allemaal uitspookt wanneer hij op kantoor zit.

Een directeur kan soms evenmin zijn nieuwsgierigheid onderdrukken naar hetgeen zijn boekhouder allemaal door de telefoon zegt. Om

Ik verkoop het daarom wel. Maar installeren doe ik het per se niet, anders kom ik in gewetensnood.”

De Groot zegt dan ook verheugd te zijn dat z'n grootste klant erop staat alles zelf te installeren. „Dat is de overheid, de Binnenlandse Veiligheidsdienst. Via tussenbedrijven betreft die van mij veel apparaten. En dat zij daarmee mensen screenen, ook wanneer dat niet terecht is, tja... Mijn telefoon tappen ze ook af. Van de ene kant ga ik daar heel erg van over mijn nek, maar van de andere kant houd ik daar gewoon rekening mee.”

Honkbalknuppel

We vragen ook Dick Offringa in hoeverre hij het ethisch ver-

duis Offringa die erkent dat angst een slechte raadgever is maar dat hij er desondanks een aardig graantje van meepikt.

Het mes snijdt dan soms aan twee kanten. Want schaft iemand zich, ter verlossing van zijn achtervolgswaanzin, een betrekkelijk overbodige telefoonafliu-ster-verklikker aan, dan is dat als middel goedkoper dan de psychiater.

Gewetensnood is er zodoende al evenmin bij Offringa. „Het is volstrekt legaal wat ik doe. Het gebruik van afliu-sterapparatuur is strafbaar, maar het bezit en de verkoop ervan niet. Wat de klant met de apparaten doet, is niet mijn zorg. Dat kan ook niet. Toen ik dit bedrijfje opzette heb ik alleen een nieuwe markt wil-

len aanboren. De suggestieve afliu-stermarkt bestond namelijk al lang, alleen in een andere hoek: de hobbyhoek.”

Drugs

Asbakken met ingebouwde microfoons en in diplomatenkoffers aangebrachte video-uitrustingen heeft Offringa in meer dan één uitvoering. Net als zoveel andere apparaten. Het stiekem fotograferende polshorloge bijvoorbeeld. „Geknipt voor journalisten”, meent Offringa. „En volstrekt legaal, want nergens in de wet staat dat je niet mag fotograferen.”

Offringa, tevens eigenaar van een winkel in draadloze telefoons en directeur van de hoofdstedelijke Telefonische Boodschappendienst, hecht

veel waarde aan exclusiviteit van zijn artikelen. Openbare verkoop schaaft volgens hem de effectiviteit van het produkt. Het moeten geheime artikelen blijven. Om zich van de serieuze bedoelingen van zijn klanten te vergewissen vraagt hij dan ook 25 gulden voor zijn catalogus.

Een slechtiende oude dame vond onlangs veel baat bij het Amsterdamse eenmansbedrijfje. Ze kocht een microfoonje, bevestigde het op het schild van haar geregeld zwierende schildpad en ondervindt sedertdien geen enkele moeite meer bij het opsporen van haar trouwe vriend. Offringa vertelt deze anekdote ter illustratie van de positieve hoek waaruit hij de afliu-sterapparatuur bekijkt.

Een negatieve benadering past evenmin bij Ronald de Groot van het Arnhemse Spyttech. „Neem deze peilzenderinstallatie. Aan het zendertje zit een magneetje. Als je dat onder een auto bevestigt, kun je 'm op kilometers afstand volgen. Voor de narcoticabrigade in Amsterdam betekent dit een uitkomst. In plaats van kleine drugkoeriers te arresteren achtervolgt de politie die nu, in de hoop dat zij haar naar de grote bazen leidt, die gewoonlijk achter de schermen blijven en moeilijk zijn te pakken.”

Miljoenen

De Groot wil maar zeggen dat alles z'n nut heeft. Ook de elektronische sluizen in grote confectiezaken, die alarm slaan wanneer iemand een kledingstuk steelt. Dat alarm

treedt in werking wanneer een plastic lusje, dat aan elk kledingstuk zit bevestigd, het elektronisch oog passeert. Diezelfde plastic lusjes en vergelijkbare elektronische sluizen worden ook in psychiatrische ziekenhuizen gebruikt. Alleen worden die niet aan kleren bevestigd maar aan ontoerekeningsvatbare mensen, opdat zij er niet vandoor zullen gaan.

Langs deze weg heeft security in de afgelopen jaren op menig plekje zijn intrede gedaan. Verwonderlijk is die zucht naar beveiliging overigens niet in een tijd waarin de misdaad groeit, als gevolg van een allengs dunner worden portemonnee, waardoor het stelen dus steeds meer de moeite waard wordt.

Koffertjes met ingebouwde cassetterecorders, richtgevoelige microfoons en bijbehorende zendertjes zijn dan ook inherent aan ons tijdsbeeld. Met een dergelijke micro-elektronische uitrusting kan men op veilige afstand rechtstreeks een gesprek volgen dat elders wordt gevoerd.

Zakenlieden tonen daar steeds meer interesse in. Soms staan er zulke belangen op het spel dat men het koffertje achterlaat, omdat ophalen gewoon te riskant is. Maar volgens Dick Offringa zit de gemiddelde zakenman daar niet mee: het apparaat heeft dan doorgaans zijn geld al dubbel en dwars opgebracht. „Bij vergaderingen die worden afgeluisterd”, zo weet hij, „gaat het namelijk niet om derderangs zaken maar vliegen de miljoenen over tafel.”

Big business dus.

Afluisteren is big business geworden